**Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.**

# ►B EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI ►C1 2011/93/EU ◄,

**annettu 13 päivänä joulukuuta 2011,**

**lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta**

(EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1)

Oikaistu:

►C1 Oikaisu, EUVL L 18, 21.1.2012, s. 7 (93/2011/EU)

▼B

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI ►C1 2011/93/EU ◄,**

**annettu 13 päivänä joulukuuta 2011,**

**lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 2 kohdan ja 83 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([1]),

kuultuaan alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([2]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö ja seksuaalinen riisto sekä lapsipornografia loukkaavat vakavasti perusoikeuksia ja erityisesti lasten oikeutta heidän hyvinvointinsa kannalta tarpeelliseen suojeluun ja hoivaan, kuten todetaan Yhdistyneiden Kansakuntien vuoden 1989 yleissopimuksessa lapsen oikeuksista ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ([3]).

(2) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan unioni tunnustaa oikeudet, vapaudet ja periaatteet, jotka esitetään Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jonka 24 artiklan 2 kohdassa määrätään, että kaikissa lasta koskevissa viranomaisten tai yksityisten laitosten toimissa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Tukholman ohjelmassa – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten ([4]) lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjuminen nostetaan myös selkeästi prioriteetiksi.

(3) Lapsipornografia, joka käsittää kuvia lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä, ja muut erityisen vakavat lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston muodot ovat lisääntymässä ja leviävät uusien tekniikoiden ja Internetin käytön myötä.

([1]) EUVL C 48, 15.2.2011, s. 138.
([2]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 27. lokakuuta 2011 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, hyväksytty 15. marraskuuta 2011.
([3]) EYVL C 364, 18.12.2000, s. 1.
([4]) EUVL C 115, 4.5.2010, s. 1.

▼B

(4) Lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja lapsipornografian torjumisesta 22 päivänä joulukuuta 2003 annetulla neuvoston puitepäätöksellä 2004/68/YOS ([1]) lähennetään jäsenvaltioiden lainsäädäntöä kriminalisoimalla kaikkein vakavimmat lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja riiston muodot, laajentamalla kansallista lainkäyttövaltaa ja säätämällä uhreille tarjottavan avun vähimmäistasosta. Uhrin asemasta rikosoikeudenkäyntimenettelyissä 15 päivänä maaliskuuta 2001 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2001/220/YOS ([2]) määritellään useita uhrien oikeuksia rikosoikeudenkäynneissä, kuten oikeus suojeluun ja korvauksiin. Lisäksi lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja riistoon sekä lapsipornografiaan liittyvän syytteeseenpanon koordinointia helpottaa rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta 30 päivänä marraskuuta 2009 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2009/948/YOS ([3]) täytäntöönpano.

(5) Yhdistyneiden Kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen 34 artiklan mukaisesti sopimusvaltiot sitoutuvat suojelemaan lasta kaikilta seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön muodoilta. Yhdistyneiden Kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen vuoden 2000 valinnainen pöytäkirja lasten myynnistä, lapsiprostituutiosta ja lapsipornografiasta sekä erityisesti Euroopan neuvoston vuoden 2007 yleissopimus lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan ovat keskeisiä edistysaskelia pyrittäessä tehostamaan kansainvälistä yhteistyötä tällä alalla.

(6) Vakavat rikokset, kuten lasten seksuaalinen riisto ja lapsipornografia, edellyttävät kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka kattaa rikoksentekijöiden syytteeseenpanon, lapsiuhrien suojelun ja rikosten ehkäisyn. Lapsen etu on asetettava etusijalle kaikissa näitä rikoksia koskevissa torjuntatoimissa Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja lapsen oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti. Puitepäätös 2004/68/YOS olisi korvattava uudella välineellä, joka tarjoaa kattavan oikeudellisen kehyksen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

(7) Tämän direktiivin on täydennettävä kaikilta osin ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2002/629/YOS korvaamisesta 5 päivänä huhtikuuta 2011 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2011/36/EU ([4]), koska jotkut ihmiskaupan uhreista ovat olleet myös seksuaalisen hyväksikäytön tai seksuaalisen riiston lapsiuhreja.

(8) Tässä direktiivissä pornografiseen esitykseen liittyviin kriminalisoitaviin tekoihin luetaan yleisölle tarkoitettuihin, järjestettyihin esityksiin liittyvät teot ja määritelmän ulkopuolelle jätetään kasvotusten tapahtuva, vapaaehtoisuuteen perustuva samanikäisten kumppanien välinen yksityinen kanssakäyminen sekä suojaikärajan saavuttaneet lapset ja heidän kumppaninsa.

([1]) EUVL L 13, 20.1.2004, s. 44.
([2]) EYVL L 82, 22.3.2001, s. 1.
([3]) EUVL L 328, 15.12.2009, s. 42.
([4]) EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1.

▼B

(9) Lapsipornografiassa näytetään usein aikuisia käyttämässä lapsia seksuaalisesti hyväksi. Siihen voi kuulua myös seksuaaliseen tekoon osallistuvan lapsen tai hänen sukupuolielimiensä esittäminen, ja näitä kuvia tuotetaan tai käytetään ensisijaisesti seksuaalisessa tarkoituksessa ja hyödynnetään lapsen tieten tai tietämättä. Lisäksi lapsipornografiaan kuuluu todenmukaisia kuvia lapsesta, joka osallistuu seksuaaliseen tekoon tai jonka kuvataan osallistuvan seksuaaliseen tekoon ensisijaisesti seksuaalisessa tarkoituksessa.

(10) Pelkkä vammaisuus ei automaattisesti estä ryhtymistä vapaaehtoisesti seksuaaliseen kanssakäymiseen. Vammaisuuden hyväksikäyttäminen seksuaalisen toiminnan harjoittamiseksi lapsen kanssa olisi kuitenkin kriminalisoitava.

(11) Hyväksyessään lainsäädäntöä aineellisen rikosoikeuden alalla unionin olisi varmistettava koko tällaisen lainsäädännön yhtenäisyys erityisesti seuraamusten tason osalta. Lissabonin sopimuksen valossa olisi pidettävä mielessä rangaistusten yhdenmukaistamisessa noudatettavasta lähestymistavasta 24 ja 25 päivänä huhtikuuta 2002 annetut neuvoston päätelmät, joissa eritellään neljä seuraamustasoa. Koska tämä direktiivi kattaa poikkeuksellisen suuren määrän erilaisia rikoksia, seuraamusten taso on eriytettävä tavalla, joka menee unionin oikeudellisissa välineissä yleensä säädeltyä pidemmälle, jotta eri vakavuusasteet voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon.

(12) Lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston vakavista muodoista olisi määrättävä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rangaistuksia. Vakaviin muotoihin luetaan erityisesti lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston monenlaiset esiintymismuodot, jotka perustuvat tieto- ja viestintätekniikan käyttöön, kuten lasten verkkohoukuttelu seksuaalisiin tarkoituksiin sosiaalisilla verkkosivustoilla ja keskusteluryhmissä. Myös lapsipornografian määritelmää olisi selkeytettävä ja lähennettävä vastaamaan kansainvälisissä sopimuksissa esiintyvää määritelmää.

(13) Tässä direktiivissä tarkoitetuista rikoksista säädettyä tämän direktiivin mukaista vankeusrangaistuksen enimmäiskestoa olisi sovellettava ainakin kyseisten rikosten vakavimpiin muotoihin.

(14) Tämän direktiivin mukaisen lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja seksuaaliseen riistoon sekä lapsipornografiaan liittyvästä rikoksesta määrättävän vankeusrangaistuksen enimmäiskeston saavuttamiseksi jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntönsä huomioon ottaen yhdistää näistä rikoksista kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen vankeusrangaistusten kestot.

▼B

(15) Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin johdosta säädettävä kansallisessa lainsäädännössään rikosoikeudellisia seuraamuksia, joilla pannaan täytäntöön unionin oikeuden säännökset lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta. Tällä direktiivillä ei luoda velvoitteita, jotka koskisivat kyseisten seuraamusten tai muun käytössä olevan lainvalvontajärjestelmän soveltamista yksittäistapauksissa.

(16) Erityisesti tapauksissa, joissa tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten vaikuttimena on taloudellinen hyöty, jäsenvaltioita kehotetaan harkitsemaan taloudellisten seuraamusten langettamista vankeusrangaistuksen lisäksi.

(17) Lapsipornografian yhteydessä ilmaisu ”oikeudeton” antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden säätää pornografiseen aineistoon liittyvien tekojen perustelemisesta lääketieteellisillä, tieteellisillä tai vastaavilla tarkoituksilla. Se mahdollistaa myös kansalliseen lainsäädäntöön perustuvien valtuuksien nojalla suoritetun toiminnan, kuten viranomaisten oikeuden pitää hallussa lapsipornografiaa rikosoikeudellisia menettelyjä varten tai rikosten ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi tai tutkimiseksi. Se ei myöskään estä vetoamasta oikeuttamisperusteisiin tai vastaaviin asiaankuuluviin periaatteisiin, jotka tietyissä olosuhteissa vapauttavat henkilön vastuusta, esimerkiksi kun on kyse puhelimen tai Internetin välityksellä toimivien vihjekeskusten toiminnasta tapausten paljastamiseksi.

(18) Tietoinen pääsyn hankkiminen lapsipornografiseen aineistoon tieto- ja viestintätekniikkaa käyttäen olisi kriminalisoitava. Ollakseen vastuussa henkilöllä olisi oltava sekä aikomus käydä sivustolla, jossa on saatavilla lapsipornografista aineistoa, että tieto siitä, että sivustolla on lapsipornoa. Rangaistuksia ei pitäisi tuomita henkilöille, jotka tahattomasti käyvät lapsipornografiaa sisältävillä sivuilla. Rikoksen tahallisuus voidaan päätellä siitä, että rikos on tehty toistuvasti tai maksullisen palvelun kautta.

(19) Lasten verkkohoukuttelu seksuaalisiin tarkoituksiin on erityinen uhka, koska Internet tarjoaa käyttäjälle ennennäkemättömän anonyymiyden, ja siten he voivat salata todellisen henkilöllisyytensä ja tuntomerkkinsä, kuten ikänsä. Toisaalta jäsenvaltiot tunnustavat, että on tärkeää torjua lasten houkuttelemista myös, kun se tapahtuu muuten kuin Internetin kautta ja etenkin kun houkuttelemiseen ei käytetä tieto- ja viestintätekniikkaa. Jäsenvaltioita kannustetaan kriminalisoimaan toiminta, jossa lapsen houkuttelu tapaamaan rikoksentekijä seksuaalisessa tarkoituksessa tapahtuu lapsen läsnä ollessa tai läheisyydessä niin, että kyseessä on esimerkiksi erityinen rikoksen valmistelu, tässä direktiivissä tarkoitetun rikoksen yritys tai seksuaalisen hyväksikäytön erityinen muoto. Riippumatta oikeudellisesta keinosta, jolla lapsen houkuttelu muualla kuin verkossa kriminalisoidaan, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että rikoksentekijät asetetaan syytteeseen tavalla tai toisella.

▼B

(20) Tällä direktiivillä ei säännellä jäsenvaltioiden toimia, jotka koskevat vapaaehtoisuuteen perustuvaa lasten keskinäistä seksuaalista kanssakäymistä, joka on osa ihmisen kehitykseen kuuluvaa normaalia seksuaalista heräämistä, ottaen huomioon monenlaiset kulttuuriset ja oikeudelliset perinteet sekä muun muassa tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntävät lasten ja nuorten uudet kanssakäymisen muodot. Nämä asiat eivät sisälly tämän direktiivin soveltamisalaan. Jäsenvaltioiden, jotka käyttävät tässä direktiivissä säädettyjä mahdollisuuksia, tekevät niin oman toimivaltansa nojalla.

(21) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä kansallisessa lainsäädännössään raskauttavista asianhaaroista oikeusjärjestelmänsä raskauttavia asianhaaroja koskevien sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Niiden olisi varmistettava, että tuomarit voivat ottaa raskauttavat asianhaarat huomioon määrätessään rangaistuksia rikoksentekijöille, vaikka heidän ei ole pakko soveltaa näitä raskauttavia asianhaaroja. Jäsenvaltioiden ei olisi säädettävä oikeudessaan raskauttavista asianhaaroista, kun ne yksittäisen rikoksen luonteen huomioon ottaen ovat merkityksettömiä. Tämän direktiivin mukaisten eri raskauttavien seikkojen merkityksellisyys olisi arvioitava kansallisella tasolla kunkin tässä direktiivissä tarkoitetun rikoksen osalta.

(22) Tässä direktiivissä fyysisen tai psyykkisen toimintakyvyn vajeeseen olisi luettava myös huumeiden tai alkoholin aiheuttama fyysinen tai psyykkinen toimintakyvyn vaje.

(23) Lasten seksuaalisen riiston torjunnassa olisi käytettävä täysimääräisesti hyväksi rikoksen tuottaman hyödyn takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista koskevia välineitä, kuten järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimusta ja sen pöytäkirjoja, rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista koskevaa Euroopan neuvoston vuoden 1990 yleissopimusta, rahanpesusta, rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittämisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta 26 päivänä kesäkuuta 2001 tehtyä neuvoston puitepäätöstä 2001/500/YOS ([1]) ja rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekovälineiden menetetyksi tuomitsemisesta 24 päivänä helmikuuta 2005 tehtyä neuvoston puitepäätöstä 2005/212/YOS ([2]). Tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tekemiseen käytettyjen takavarikoitujen ja menetetyksi tuomittujen rikoksentekovälineiden ja kyseisten rikosten tuottaman hyödyn käyttöä uhrin auttamisen ja suojelun tukemiseen olisi edistettävä.

(24) Tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten uhrien lisäkärsimyksiä olisi vältettävä. Jäsenvaltioissa, joissa prostituutio tai pornografiassa esiintyminen ovat kansallisen rikoslainsäädännön nojalla rangaistavia tekoja, olisi oltava mahdollista luopua kyseisen lainsäädännön mukaisesta syytteeseenpanosta tai seuraamuksista, jos asianomainen lapsi on syyllistynyt näihin tekoihin seksuaalisen riiston uhrina tai jos lapsi pakotettiin osallistumaan lapsipornografiaan.

([1]) EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1.
([2]) EUVL L 68, 15.3.2005, s. 49.

▼B

(25) Rikoslainsäädännön lähentämisen välineenä tässä direktiivissä säädetään seuraamusten tasoista, joita olisi sovellettava vaikuttamatta kuitenkaan alaikäisiä rikoksentekijöitä koskeviin jäsenvaltioiden erityisiin kriminaalipolitiikkoihin.

(26) Rikosten tutkintaa ja niihin liittyvää syytteeseenpanoa olisi helpotettava, sillä lapsiuhrien on vaikea ilmiantaa hyväksikäyttö ja toisaalta verkkoavaruus suojelee rikoksentekijöiden nimettömyyttä. Jotta voidaan varmistaa tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tuloksekas tutkinta ja niihin liittyvä syytteeseenpano, niiden aloittamisen ei lähtökohtaisesti pitäisi riippua uhrin tai hänen edustajansa ilmoituksesta tai syytöksestä. Riittävä aika syytteen nostamiselle olisi määritettävä kansallisen oikeuden mukaisesti.

(27) Tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tutkinnasta ja syytteeseenpanosta vastaavien tahojen käyttöön olisi annettava tehokkaat tutkintakeinot. Näitä voivat olla telekuuntelu, tarkkailu, myös sähköinen valvonta, pankkitilien seuranta tai muut rahoitusta koskevat tutkintakeinot ottaen huomioon muun muassa suhteellisuusperiaatteen sekä tutkittavien rikosten luonteen ja vakavuuden. Näihin keinoihin olisi tarvittaessa kuuluttava kansallisen lainsäädännön mukaisesti myös lainvalvontaviranomaisten mahdollisuus käyttää peitehenkilöllisyyttä Internetissä.

(28) Jäsenvaltioiden olisi rohkaistava henkilöitä, jotka tietävät lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä tai seksuaalisesta riistosta taikka epäilevät sitä, ilmoittamaan asiasta toimivaltaisille yksiköille. Jäsenvaltioiden on itse määritettävä toimivaltaiset viranomaiset, joille näistä epäilyksistä voidaan ilmoittaa. Toimivaltaisia viranomaisia voivat olla muutkin kuin vain lastensuojeluviranomaiset tai asiaankuuluvat sosiaaliviranomaiset. Vaatimuksella epäilyn esittämisestä ”hyvässä uskossa” olisi pyrittävä ehkäisemään täysin kuviteltujen tai perättömien tietojen ilmoittamista säännöksen nojalla vahingoittamistarkoituksessa.

(29) Lainkäyttövaltaa koskevia sääntöjä olisi muutettava, jotta lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön tai seksuaaliseen riistoon syyllistyneet unionista lähtöisin olevat henkilöt voidaan asettaa syytteeseen, vaikka he tekisivät rikoksensa unionin ulkopuolella, erityisesti ns. seksiturismin puitteissa. Lapsiseksiturismilla tarkoitetaan lasten seksuaalista riistoa sellaisen henkilön tai sellaisten henkilöiden toimesta, jotka matkustavat tavanomaisesta ympäristöstään ulkomailla sijaitsevaan määränpäähän, jossa he harjoittavat seksuaalista toimintaa lasten kanssa. Kun lapsiseksiturismia harjoitetaan unionin ulkopuolella, jäsenvaltioita kannustetaan hyödyntämään käytettävissä olevia kansallisia ja kansainvälisiä välineitä, mukaan lukien kahden- ja monenväliset sopimukset rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta, keskinäisestä oikeusavusta tai syytetoimien siirtämisestä, tiivistääkseen yhteistyötään kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa seksiturismin torjumiseksi. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä avointa vuoropuhelua ja tiedonvaihtoa unionin ulkopuolisten maiden kanssa, jotta

▼B

rikoksentekijät, jotka matkustavat unionin rajojen ulkopuolelle lapsiseksiturismia varten, voidaan asettaa syytteeseen asiaankuuluvan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

(30) Toimenpiteissä lapsiuhrien suojelemiseksi olisi otettava huomioon lapsen etu ja lapsen tarpeista tehty arviointi. Lapsiuhreilla olisi oltava helposti käytössään oikeussuojakeinoja ja toimenpiteitä, joilla ratkaistaan eturistiriidat silloin, kun lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö tai seksuaalinen riisto tapahtuu perheen sisällä. Kun lapselle on osoitettava erityinen edustaja rikostutkinnan tai rikosoikeudenkäynnin ajaksi, tehtävä voidaan antaa myös oikeushenkilölle, instituutiolle tai viranomaiselle. Lapsiuhreja olisi myös suojeltava esimerkiksi kansallisessa prostituutiolainsäädännössä säädetyiltä seuraamuksilta, jos he itse ilmoittavat hyväksikäytöstä toimivaltaisille viranomaisille. Myöskään rikosoikeudenkäyntiin osallistumisesta ei mahdollisuuksien mukaan saisi aiheutua lapsiuhrille lisää kärsimystä esimerkiksi silloin, kun lasta kuulustellaan tai kun hän joutuu kohtaamaan rikoksentekijän silmästä silmään. Lasten ja lasten käyttäytymisen ymmärtäminen traumaattisissa tilanteissa auttaa varmistamaan korkealaatuisen näytön hankkimisen ja vähentää lapsille tarvittavien toimien toteuttamisen yhteydessä aiheutuvaa stressiä.

(31) Jäsenvaltioiden olisi harkittava lyhyt- ja pitkäkestoisen tuen tarjoamista lapsiuhreille. Kaikki lapsen seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston aiheuttamat vauriot ovat merkittäviä, ja niihin olisi tarjottava apua. Seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston aiheuttamien vaurioiden luonteen vuoksi tuen olisi jatkuttava niin pitkään, kuin se on tarpeen lapsen fyysisen ja psyykkisen toipumisen kannalta, ja se voi tarvittaessa jatkua aikuisikään saakka. Jotta lapsiuhrien vanhemmat tai huoltajat pystyisivät paremmin tukemaan lapsiuhreja rikosoikeudenkäynnin aikana, olisi harkittava tuen ja koulutuksen antamista myös heille, jollei heitä epäillä kyseisestä rikoksesta.

(32) Puitepäätöksessä 2001/220/YOS vahvistetaan tietyt uhrin oikeudet rikosoikeudenkäynnissä, mukaan lukien oikeus suojeluun ja korvaukseen. Tämän lisäksi seksuaalisen hyväksikäytön, seksuaalisen riiston ja lapsipornografian lapsiuhrien olisi saatava oikeudellista neuvontaa ja uhrin asemasta asianomaisessa oikeusjärjestelmässä annettujen säännösten mukaisesti oikeudellinen edustaja, myös korvausten hakemista varten. Toimivaltaiset viranomaiset voisivat tarjota oikeudellista neuvontaa ja oikeusapua myös valtiolle osoitettavia korvausvaatimuksia varten. Oikeudellisen neuvonnan tarkoituksena on antaa uhreille tietoa ja neuvoja heille tarjolla olevista vaihtoehdoista. Oikeudellisen neuvonnan antajalla olisi oltava asianmukainen lainopillinen koulutus, mutta hänen ei välttämättä tarvitsisi olla lakimies. Oikeudellisen neuvonnan ja uhrin asemasta asianomaisessa oikeusjärjestelmässä

▼B

annettujen säännösten mukaisen oikeudellisen edustuksen pitäisi olla maksutonta ainakin vähävaraisille uhreille, ja niissä olisi noudatettava jäsenvaltioiden sisäisiä menettelyjä.

(33) Jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä toimiin lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja lapsiseksiturismin mainostamiseen liittyvien tekojen estämiseksi tai kieltämiseksi. Voitaisiin harkita erilaisia ehkäisytoimia, esimerkiksi matkailualan käytännesääntöjen ja itsesäätelyjärjestelyjen laatiminen ja tiukentaminen taikka eettisten sääntöjen tai ”laatumerkkien” käyttöönotto niitä matkailuorganisaatioita varten, jotka toteuttavat lapsiseksiturismin vastaisia toimia tai joilla otetaan käyttöön nimenomaiset toimintalinjat lapsiseksiturismin torjumiseksi.

(34) Jäsenvaltioiden olisi laadittava ja/tai tehostettava lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston ehkäisemiseen tähtääviä toimintalinjoja, mukaan lukien toimenpiteet, joilla tiedon, valistuskampanjoiden, tutkimuksen ja koulutusohjelmien avulla hillitään ja vähennetään kaikenlaisia seksuaalisen riiston muotoja edistävää kysyntää ja vähennetään lasten riskiä joutua uhriksi. Tämäntyyppisissä aloitteissa jäsenvaltioiden olisi noudatettava lapsen oikeudet huomioon ottavaa lähestymistapaa. Erityisesti olisi pyrittävä varmistamaan, että lapsille suunnatut valistuskampanjat ovat heille soveltuvia ja riittävän helposti ymmärrettäviä. Olisi harkittava päivystyspalvelujen tai vihjekeskusten perustamista.

(35) Lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja seksuaalisesta riistosta ilmoittamista ja hädänalaisten lasten auttamista varten luotua järjestelmää ja sen ”116”-alkuisen kansallisen numerointialueen varaamisesta yhdenmukaisten yhteiskunnallisten palvelujen yhdenmukaisille puhelinnumeroille 15 päivänä helmikuuta 2007 tehdyllä komission päätöksellä 2007/116/EY ([1]) käyttöön otettuja vihjenumeroita, joista 116 000 on lasten katoamistapauksia varten, 116 006 rikosten uhreja varten ja 116 111 lapsia varten, olisi edistettävä ja niiden toiminnasta saadut kokemukset olisi otettava huomioon.

(36) Henkilöiden, jotka työssään todennäköisesti kohtaavat seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston uhriksi joutuneita lapsia, olisi saatava riittävä koulutus uhrien tunnistamiseen ja siihen, miten heidän kanssaan tulee menetellä. Erityisesti olisi edistettävä koulutuksen tarjoamista seuraavien ryhmien jäsenille silloin, kun he työssään todennäköisesti kohtaavat lapsiuhreja: poliisit, yleiset syyttäjät, lakimiehet, tuomioistuimen jäsenet ja virkailijat sekä lasten- ja terveydenhuoltohenkilöstö, mutta myös muut henkilöryhmät, jotka työssään todennäköisesti kohtaavat seksuaalisen hyväksikäytän ja seksuaalisen riiston lapsiuhreja.

([1]) EUVL L 49, 17.2.2007, s. 30.

▼B

(37) Lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston ehkäisemiseksi seksuaalirikollisille olisi tarjottava interventio-ohjelmia tai -toimia. Näissä interventio-ohjelmissa tai -toimissa olisi noudatettava laaja-alaista ja joustavaa toimintamallia, jossa keskitytetään lääketieteellisiin ja psykososiaalisiin seikkoihin, ja niiden olisi perustuttava vapaaehtoisuuteen. Nämä interventio-ohjelmat tai -toimet eivät vaikuta toimivaltaisten oikeusviranomaisten määräämien interventio-ohjelmien tai -toimien soveltamiseen.

(38) Interventio-ohjelmia tai -toimia ei tarjota automaattisena oikeutena. Kunkin jäsenvaltion on päätettävä, mitkä interventio-ohjelmat tai -toimet ovat asianmukaisia.

(39) Jotta voitaisiin ehkäistä ja minimoida rikosten uusiminen, olisi arvioitava rikoksentekijöiden vaarallisuutta sekä lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten uusimisen riskiä. Arviointijärjestelyissä olisi noudatettava jäsenvaltioiden sisäisiä menettelyjä esimerkiksi sen suhteen, mikä viranomainen voi tilata ja toteuttaa tämän arvioinnin, missä vaiheessa rikosoikeudenkäynnin aikana tai sen jälkeen arviointi olisi toteutettava sekä järjestelyt, joiden mukaan arvioinnin seurauksena tarjottavat tehokkaat interventio-ohjelmat tai -toimet olisi toteutettava. Rikosten uusimisen ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi rikoksentekijöillä olisi lisäksi oltava mahdollisuus osallistua tehokkaisiin interventio-ohjelmiin tai -toimiin vapaaehtoispohjalta. Näiden interventio-ohjelmien tai -toimien ei pidä vaikuttaa mielenterveyshäiriöistä kärsivien henkilöiden hoitamiseksi perustettuihin kansallisiin järjestelmiin.

(40) Jos se on rikoksentekijöiden vaarallisuuden ja rikosten uusimisen riskin takia perusteltua, tuomittuja rikoksentekijöitä olisi estettävä tilapäisesti tai pysyvästi osallistumasta ainakaan sellaiseen ammatilliseen toimintaan, jossa ollaan suoraan ja säännöllisesti tekemisissä lasten kanssa. Työnantajilla on ottaessaan palvelukseen henkilöitä tehtäviin, joissa ollaan suoraan ja säännöllisesti tekemisissä lasten kanssa, oikeus tietoihin rikosrekisteriin merkityistä lapsiin kohdistuneista seksuaalirikoksista annetuista tuomioista tai voimassa olevista oikeudenmenetyksistä. Tämän direktiivin soveltamiseksi työnantajiin olisi luettava myös sellaisten organisaatioiden johtohenkilöt, joissa tehdään lasten kaitsemiseen ja/tai hoitoon liittyvää vapaaehtoistyötä, jossa ollaan suoraan ja säännöllisesti tekemisissä lasten kanssa. Tietojen toimittamistapa, kuten tietoihin pääsy asianomaisen henkilön kautta, ja tietojen yksityiskohtainen sisältö, järjestäytyneen vapaaehtoistoiminnan sisältö sekä suora ja säännöllinen kanssakäyminen lasten kanssa olisi määriteltävä kansallisen oikeuden mukaisesti.

(41) Tässä direktiivissä otetaan jäsenvaltioiden erilaisia oikeudellisia perinteitä kunnioittaen huomioon se seikka, että rikosrekisteristä voi saada tietoja vain toimivaltaisten viranomaisten tai asianomaisen henkilön luvalla. Tässä direktiivissä ei säädetä velvollisuudesta muuttaa kansallisia rikosrekisterijärjestelmiä tai kansallisia rikosrekisterien tietoihin pääsyä koskevia määräyksiä.

▼B

(42) Tällä direktiivillä ei pyritä yhdenmukaistamaan sääntöjä siitä, tarvitaanko rikosrekisterin tietojen vaihtamista varten asianomaisen henkilön suostumus. Riippumatta siitä, edellytetäänkö kansallisessa lainsäädännössä asianomaisen henkilön suostumusta vai ei, tässä direktiivissä ei vahvisteta uusia velvollisuuksia muuttaa asiaan liittyvää kansallista lainsäädäntöä ja kansallisia menettelyjä.

(43) Jäsenvaltiot voivat harkintansa mukaan hyväksyä rikoksentekijöitä koskevia hallinnollisia lisätoimenpiteitä, kuten tässä direktiivissä tarkoitetuista rikoksista tuomittujen henkilöiden merkitseminen seksuaalirikollisten rekisteriin. Pääsyä tällaiseen rekisteriin olisi rajoitettava jäsenvaltion perustuslaillisten periaatteiden ja sovellettavien tietosuojanormien mukaisesti esimerkiksi rajaamalla pääsy oikeus- ja/tai lainvalvontaviranomaisiin.

(44) Jäsenvaltioita kannustetaan perustamaan kansallisella tai paikallisella tasolla ja yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa tiedonkeruumekanismeja ja tietokeskuksia, joiden tehtävänä on seurata ja arvioida lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston ilmiötä. Jotta lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston ja lapsipornografian torjuntatoimien onnistumista voidaan arvioida asianmukaisesti, unionin olisi jatkettava pyrkimyksiään kehittää metodiikkaa ja tiedonkeruumenetelmiä vertailukelpoisten tilastotietojen tuottamiseksi.

(45) Jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin tiedotuspalvelujen perustamiseksi, jotta voidaan tarjota tietoa siitä, miten tunnistaa seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston merkit.

(46) Lapsipornografia, jota ovat lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä esittävät kuvat, on tietynlainen sisällön tyyppi, jota ei voida tulkita mielipiteen ilmaisuksi. Jotta lapsipornografiaa voidaan torjua, on rajoitettava lasten hyväksikäyttöä esittävän aineiston levittämistä siten, että rikoksentekijöiden on entistä vaikeampi lähettää tällaista sisältöä julkiseen verkkoon. Sen vuoksi lapsipornografinen sisältö on poistettava Internetistä, ja lasten seksuaalista hyväksikäyttöä esittäviä kuvia levittävät tai lataavat henkilöt on saatava kiinni. Tukeakseen unionin pyrkimyksiä torjua lapsipornografiaa jäsenvaltioiden olisi tehtävä parhaansa mukaan yhteistyötä kolmansien maiden kanssa, jotta voidaan varmistaa lapsipornografisen aineiston poistaminen kolmansien maiden alueella olevilta palvelimilta.

(47) Lapsipornografisen sisällön poistaminen on kuitenkin usein mahdotonta kaikista pyrkimyksistä huolimatta silloin, kun alkuperäinen aineisto sijaitsee unionin ulkopuolella, joko siksi, että valtio, jossa palvelimia ylläpidetään, on yhteistyöhaluton tai koska aineiston poistattaminen asianomaisen valtion toimesta kestää erityisen kauan. Voidaan myös ottaa käyttöön keinot, joilla estetään

▼B

pääsy Euroopan unionin alueelta Internetsivuille, joiden todetaan sisältävän tai levittävän lapsipornografiaa. Jäsenvaltioiden tämän direktiivin mukaisesti toteuttamat toimet, joilla poistetaan lapsipornografiaa sisältäviä verkkosivustoja tai tarvittaessa estetään niille pääsy, voivat perustua erityyppisiin julkisiin toimiin, esimerkiksi lainsäädännöllisiin, muihin kuin lainsäädännöllisiin, oikeudellisiin tai muihin toimiin. Tämä direktiivi ei rajoita Internet-palveluntarjoajien vapaaehtoisia toimia, joilla estetään tarjottujen palvelujen väärinkäyttö, eikä jäsenvaltioiden tukea tällaisille toimille. Riippumatta valitusta toiminnan perustasta tai menetelmästä kunkin jäsenvaltion olisi varmistettava, että se tarjoaa käyttäjille ja palveluntarjoajille asianmukaisen tasoisen oikeusvarmuuden ja ennustettavuuden. Jotta lasten hyväksikäyttöä esittävä sisältö voidaan poistaa Internetistä ja estää pääsy kyseiseen aineistoon, tarvitaan entistä vahvempaa viranomaisten yhteistyötä erityisesti sitä varten, että saataisiin aikaan mahdollisimman kattavat kansalliset luettelot lapsipornografiaa sisältävistä verkkosivustoista ja estettäisiin kaksinkertainen työ. Kaikissa toimissa olisi otettava huomioon loppukäyttäjien oikeudet, noudatettava voimassa olevia oikeudellisia menettelyjä sekä Euroopan neuvoston yleissopimusta ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaa. Verkkoteknologian käyttöturvallisuutta koskevassa ohjelmassa on luotu vihjelinjaverkosto, jonka avulla varmistetaan, että laittoman sisällön tärkeimmät lajit katetaan ja niistä raportoidaan.

(48) Tämän direktiivin tarkoituksena on muuttaa puitepäätöksen 2004/68/YOS säännöksiä ja laajentaa niiden soveltamisalaa. Koska muutoksia on tehtävä paljon ja ne ovat merkittäviä, puitepäätös olisi selvyyden vuoksi korvattava kokonaan niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat tämän direktiivin hyväksymiseen.

(49) Koska jäsenvaltiot yksin eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli torjua lasten seksuaalista hyväksikäyttöä ja seksuaalista riistoa sekä lapsipornografiaa, vaan tavoite voidaan toimien laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin Euroopan unionin tasolla, unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

(50) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, varsinkin oikeutta ihmisarvon suojeluun, kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kieltoa, lapsen oikeuksia, oikeutta vapauteen ja turvallisuuteen,

▼B

oikeutta sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen, oikeutta henkilötietojen suojaan, oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä laillisuusperiaatetta ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaatetta. Tällä direktiivillä pyritään varmistamaan, että kaikkia edellä mainittuja oikeuksia ja periaatteita kunnioitetaan täysimääräisesti, myös sen täytäntöönpanossa.

(51) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan (N:o 21) 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.

(52) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan (N:o 22) 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

*1 artikla*

**Kohde**

Tällä direktiivillä säädetään rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä, jotka koskevat lasten seksuaalista hyväksikäyttöä ja seksuaalista riistoa, lapsipornografiaa ja lasten houkuttelemista seksuaalisiin tarkoituksiin. Lisäksi direktiivillä otetaan käyttöön säännökset, joilla vahvistetaan rikosten ehkäisyä ja uhrien suojelua.

*2 artikla*

**Määritelmät**

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

a) ’lapsella’ alle 18-vuotiasta henkilöä;

b) ’seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevalla suojaikärajalla’ ikää, jota nuoremman lapsen kanssa seksuaalinen kanssakäyminen on kansallisen lainsäädännön mukaisesti kielletty;

c) ’lapsipornografialla’

i) kaikkea aineistoa, joka esittää kuvallisesti joko todelliseen tai simuloituun seksuaaliseen tekoon osallistuvaa lasta; tai

ii) lapsen sukupuolielinten kuvaamista ensisijaisesti seksuaalisessa tarkoituksessa; tai

▼B

iii) kaikkea aineistoa, joka esittää kuvallisesti joko todelliseen tai simuloituun seksuaaliseen tekoon osallistuvaa lapselta näyttävää henkilöä, tai lapselta näyttävän henkilön sukupuolielinten kuvaamista ensisijaisesti seksuaalisessa tarkoituksessa; tai

iv) todenmukaisia kuvia lapsesta, joka osallistuu seksuaalisen tekoon, tai todenmukaisia kuvia lapsen sukupuolielimistä ensisijaisesti seksuaalisessa tarkoituksessa;

d) ’lapsiprostituutiolla’ lapsen käyttämistä seksuaaliseen toimintaan tilanteessa, jossa rahaa tai mitä tahansa muuta korvausta tai vastiketta annetaan tai luvataan maksuna seksuaalisesta kanssakäymisestä lapsen kanssa riippumatta siitä, annetaanko maksu, lupaus tai vastike lapselle vai kolmannelle osapuolelle;

e) ’pornografisella esityksellä’ muun muassa tieto- ja viestintätekniikkaa käyttäen tapahtuvaa yleisölle tarkoitettua esitystä, jossa

i) lapsi osallistuu todelliseen tai simuloituun seksuaaliseen tekoon; tai

ii) lapsen sukupuolielimiä näytetään ensisijaisesti seksuaalisessa tarkoituksessa;

f) ’oikeushenkilöllä’ yhteisöä, jolla on oikeushenkilön asema sovellettavan lain nojalla, lukuun ottamatta valtioita tai julkisia elimiä niiden käyttäessä julkista valtaa sekä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä.

*3 artikla*

**Seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvät rikokset**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2–6 kohdassa tarkoitetut tahalliset teot on säädetty rangaistaviksi.

2. Seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa nuoremman lapsen saattamisesta seksuaalisessa tarkoituksessa tilanteeseen, jossa hän joutuu näkemään seksuaalista kanssakäymistä, myös silloin, kun lapsi ei itse joudu osallistumaan siihen, säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään yksi vuosi.

3. Seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa nuoremman lapsen saattamisesta seksuaalisessa tarkoituksessa tilanteeseen, jossa hän joutuu näkemään seksuaalista hyväksikäyttöä, myös silloin, kun lapsi ei itse joudu osallistumaan siihen, säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kaksi vuotta.

4. Seksuaalisesta kanssakäymisestä lapsen kanssa, joka ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään viisi vuotta.

▼B

5. Seksuaalisesta kanssakäymisestä lapsen kanssa

i) käyttämällä väärin tunnustettua luottamus- tai auktoriteettiasemaa tai vaikutusvaltaa lapseen säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kahdeksan vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään kolme vuotta, jos lapsi on tätä vanhempi; tai

ii) käyttämällä väärin lapsen erityisen haavoittuvaa asemaa, varsinkin psyykkistä tai fyysistä vammaa tai riippuvuusasemaa, säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kahdeksan vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään kolme vuotta, jos lapsi on tätä vanhempi; tai

iii) pakottamalla, voimakeinoin tai uhkailemalla säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään 10 vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään viisi vuotta, jos lapsi on tätä vanhempi.

6. Lapsen saattamisesta seksuaaliseen kanssakäymiseen kolmannen henkilön kanssa pakottamalla, voimakeinoin tai uhkailemalla säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään 10 vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään viisi vuotta, jos lapsi on tätä vanhempi.

*4 artikla*

**Seksuaaliseen riistoon liittyvät rikokset**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2–7 kohdassa tarkoitetut tahalliset teot on säädetty rangaistaviksi.

2. Lapsen saamisesta tai värväämisestä osallistumaan pornografiseen esitykseen tai taloudellisen hyödyn saamisesta tai lapsen muusta riistosta tässä tarkoituksessa säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään viisi vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään kaksi vuotta, jos lapsi on tätä vanhempi.

3. Lapsen saattamisesta pakottamalla tai voimakeinoin osallistumaan pornografiseen esitykseen tai lapsen uhkailemisesta tässä tarkoituksessa säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kahdeksan vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään viisi vuotta, jos lapsi on tätä vanhempi.

▼B

4. Tietoisesta sellaisen pornografisen esityksen seuraamisesta, johon osallistuu lapsi, säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kaksi vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään yksi vuosi, jos lapsi on tätä vanhempi.

5. Lapsen saamisesta tai värväämisestä osallistumaan lapsiprostituutioon tai taloudellisen hyödyn saamisesta tai lapsen muusta riistosta tässä tarkoituksessa säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kahdeksan vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään viisi vuotta, jos lapsi on tätä vanhempi.

6. Lapsen saattamisesta lapsiprostituutioon pakottamalla tai voimakeinoin tai lapsen uhkailemisesta tässä tarkoituksessa säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään 10 vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään viisi vuotta, jos lapsi on tätä vanhempi.

7. Seksuaalisesta kanssakäymisestä lapsen kanssa lapsiprostituution puitteissa säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään viisi vuotta, jos lapsi ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, ja vähintään kaksi vuotta, jos lapsi on tätä vanhempi.

*5 artikla*

**Lapsipornografiaan liittyvät rikokset**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2–6 kohdassa tarkoitetut tahalliset ja oikeudettomat teot on säädetty rangaistaviksi.

2. Lapsipornografian hankkimisesta tai hallussapidosta säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään yksi vuosi.

3. Pääsyn hankkimisesta lapsipornografiaan tietoisesti, tieto- ja viestintätekniikkaa käyttäen, säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään yksi vuosi.

4. Lapsipornografian jakelusta, levittämisestä tai välittämisestä säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kaksi vuotta.

5. Lapsipornografian tarjoamisesta, toimittamisesta tai saatavilla pitämisestä säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kaksi vuotta.

6. Lapsipornografian tuottamisesta säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään kolme vuotta.

▼B

7. Jäsenvaltiot voivat käyttää harkintavaltaansa sen suhteen, sovelletaanko tätä artiklaa 2 artiklan c alakohdan iii alakohdassa tarkoitettuihin lapsipornografiatapauksiin, joissa lapselta vaikuttava henkilö oli tosiasiassa tapahtumahetkellä 18 vuotta täyttänyt.

8. Jäsenvaltiot voivat käyttää harkintavaltaansa sen suhteen, sovelletaanko tämän artiklan 2 ja 6 kohtaa tapauksiin, joissa on osoitettu, että 2 artiklan c alakohdan iv alakohdassa tarkoitetun pornografisen aineiston tuottaja on tuottanut aineiston ja pitänyt sitä hallussaan ainoastaan omaa yksityiskäyttöään varten, jos tuottamiseen ei ole käytetty 2 artiklan c alakohdan i, ii tai iii alakohdassa tarkoitettua pornografista aineistoa ja edellyttäen, että tekoon ei liity aineiston levittämisen riskiä.

*6 artikla*

**Lasten houkutteleminen seksuaalisiin tarkoituksiin**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraava tahallinen teko on säädetty rangaistaviksi:

aikuisen tieto- ja viestintätekniikan välityksellä 3 artiklan 4 kohdassa ja 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen rikosten tekemistä varten esittämästä tapaamisehdotuksesta lapselle, joka ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, jos ehdotusta on seurannut tapaamiseen johtavia konkreettisia tekoja, säädetään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään yksi vuosi.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että aikuisen tieto- ja viestintätekniikan välityksellä tekemä 5 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun rikoksen yritys, jossa aikuinen houkuttelee lasta, joka ei ole saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevaa suojaikärajaa, tarjoamaan tätä lasta esittävää lapsipornografiaa, on säädetty rangaistavaksi.

*7 artikla*

**Yllytys, avunanto ja yritys**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–6 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin yllyttäminen ja avunanto niihin on säädetty rangaistaviksi.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 4, 5 ja 6 kohdassa, 4 artiklan 2, 3, 5, 6 ja 7 kohdassa sekä 5 artiklan 4, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettujen rikosten yritys on säädetty rangaistavaksi.

*8 artikla*

**Vapaaehtoisuuteen perustuva seksuaalinen kanssakäyminen**

1. Jäsenvaltiot voivat käyttää harkintavaltaansa sen suhteen, sovelletaanko 3 artiklan 2 ja 4 kohtaa iältään ja psyykkiseltä ja fyysiseltä kehitykseltään tai kypsyysasteeltaan toisiaan lähellä olevien henkilöiden kesken tapahtuvaan vapaaehtoisuuteen perustuvaan seksuaaliseen kanssakäymiseen edellyttäen, että toimintaan ei liity minkäänlaista hyväksikäyttöä.

▼B

2. Jäsenvaltiot voivat käyttää harkintavaltaansa sen suhteen, sovelletaanko 4 artiklan 4 kohtaa vapaaehtoisuuteen perustuvan kanssakäymisen puitteissa järjestettyyn pornografiseen esitykseen, kun kanssakäymiseen osallistuva lapsi on saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevan suojaikärajan tai kun kanssakäyminen tapahtuu iältään ja psyykkiseltä ja fyysiseltä kehitykseltään tai kypsyysasteeltaan toisiaan lähellä olevien henkilöiden kesken edellyttäen, että toimintaan ei liity minkäänlaista hyväksikäyttöä tai riistoa eikä pornografisesta esityksestä anneta rahaa tai muuta korvausta tai vastiketta.

3. Jäsenvaltiot voivat käyttää harkintavaltaansa sen suhteen, sovelletaanko 5 artiklan 2 ja 6 kohtaa seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevan suojaikärajan saavuttaneita lapsia esittävän sen aineiston tuottamiseen, hankkimiseen tai hallussapitoon, kun kyseinen aineisto on tuotettu ja pidetty hallussa asianomaisten lasten suostumuksella ja ainoastaan asianomaisten henkilöiden yksityiskäyttöä varten edellyttäen, että toimintaan ei liity minkäänlaista hyväksikäyttöä.

*9 artikla*

**Raskauttavat seikat**

Elleivät seuraavat seikat jo sisälly 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten tunnusmerkistöön, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne voidaan kansallisen lainsäädännön asiaankuuluvien säännösten mukaisesti katsoa raskauttaviksi asianhaaroiksi 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä:

a) rikos kohdistuu lapseen, joka on erityisen haavoittuvassa asemassa, esimerkiksi psyykkisen tai fyysisen vamman tai riippuvuusaseman taikka fyysisen tai psyykkisen toimintakyvyn vajeen takia;

b) rikoksen tekijä on lapsen perheenjäsen, asuu lapsen kanssa tai on käyttänyt väärin tunnustettua luottamus- tai auktoriteettiasemaansa;

c) rikoksen ovat tehneet useat henkilöt yhdessä;

d) rikos on tehty osana järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta 24 päivänä lokakuuta 2008 tehdyssä puitepäätöksessä 2008/841/YOS ([1]) tarkoitetun rikollisjärjestön toimintaa;

e) rikoksentekijä on tuomittu aiemmin samanlaisista rikoksista;

f) rikoksentekijä on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta vaarantanut lapsen hengen; tai

g) rikoksen teossa on käytetty törkeää väkivaltaa tai rikoksesta on aiheutunut lapselle vakavaa vahinkoa.

([1]) EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42.

▼B

*10 artikla*

**Tuomiosta aiheutuva oikeudenmenetys**

1. Vähentääkseen rikosten uusimisen riskiä jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista tuomittua luonnollista henkilöä voidaan estää tilapäisesti tai pysyvästi harjoittamasta ainakaan sellaista ammatillista toimintaa, jossa ollaan suoraan ja säännöllisesti tekemisissä lasten kanssa.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työnantajilla on ottaessaan palvelukseen henkilöä ammatillisiin tehtäviin tai järjestäytyneeseen vapaaehtoistyöhön, joissa ollaan suoraan ja säännöllisesti tekemisissä lasten kanssa, oikeus pyytää kansallisen lainsäädännön mukaisesti millä tahansa asianmukaisella tavalla, kuten mahdollisuus tutustua tietoihin pyynnöstä tai asianomaisen henkilön kautta, tiedot rikosrekisteriin merkityistä 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista annetuista tuomioista tai kyseisistä rikostuomioista johtuvista oikeudenmenetyksistä, joilla poistetaan oikeus harjoittaa toimintaa, jossa ollaan suoraan ja säännöllisesti tekemisissä lasten kanssa.

3. Jäsenvaltioiden on tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tiedot 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista annetuista tuomioista tai kyseisistä rikostuomioista johtuvista oikeudenmenetyksistä, joilla poistetaan oikeus harjoittaa toimintaa, jossa ollaan suoraan ja säännöllisesti tekemisissä lasten kanssa, välitetään jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä 26 päivänä helmikuuta 2009 tehdyssä neuvoston puitepäätöksessä 2009/315/YOS ([1]) vahvistettujen menettelyjen mukaisesti, kun sitä pyydetään kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan mukaisesti asianomaisen henkilön suostumuksella.

*11 artikla*

**Takavarikointi ja menetetyksi tuomitseminen**

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten tekemiseen käytettyjen rikoksentekovälineiden ja tällaisten rikosten tuottaman hyödyn takavarikoimiseen ja menetetyksi tuomitsemiseen.

*12 artikla*

**Oikeushenkilöiden vastuu**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimen jäsenenä toimien henkilö, jonka johtava asema oikeushenkilössä perustuu

a) valtaan edustaa oikeushenkilöä;

([1]) EUVL L 93, 7.4.2009, s. 23.

▼B

b) valtuuksiin tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta; tai

c) valtuuksiin harjoittaa valvontaa oikeushenkilön sisällä.

2. Jäsenvaltioiden on lisäksi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitetun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön alainen henkilö on tehnyt oikeushenkilön hyväksi 3–7 artiklassa tarkoitetun rikoksen.

3. Mitä tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään oikeushenkilön vastuusta, ei rajoita rikosoikeudenkäyntiä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka ovat tekijöinä, yllyttäjinä tai avunantajina 3–7 artiklassa tarkoitetuissa rikoksissa.

*13 artikla*

**Oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 12 artiklan 1 kohdan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, joihin kuuluvat rikosoikeudelliset tai muut sakot ja joihin voi kuulua myös muita seuraamuksia, kuten

a) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuisuuksiin tai tukiin;

b) väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;

c) tuomioistuimen valvontaan asettaminen;

d) tuomioistuimen määräys purkaa oikeushenkilö; tai

e) rikoksen tekemiseen käytettyjen tilojen sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 12 artiklan 2 kohdan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia tai toimenpiteitä.

*14 artikla*

**Uhrin syyttämättä jättäminen tai uhriin kohdistuvien seuraamusten soveltamatta jättäminen**

Jäsenvaltioiden on oikeusjärjestelmiensä perusperiaatteita noudattaen toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on mahdollisuus luopua seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston lapsiuhrin syytteeseenpanosta ja seuraamuksista, kun lapsi on osallistunut rikolliseen toimintaan, johon hänet on pakotettu suorana seurauksena 4 artiklan 2, 3, 5 ja 6 kohdassa sekä 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen tekojen kohteeksi joutumisesta.

▼B

*15 artikla*

**Tutkinta ja syytteeseenpano**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinta tai niistä syytteeseenpano eivät edellytä uhrin tai hänen edustajansa tekemää ilmoitusta tai nostamaa syytettä ja että rikosoikeudenkäyntiä voidaan jatkaa myös siinä tapauksessa, että kyseinen henkilö on peruuttanut lausuntonsa.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta 3 artiklassa ja 4 artiklan 2, 3, 5, 6 ja 7 kohdassa sekä 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuista vakavista rikoksista, kun on käytetty 2 artiklan c alakohdan i ja ii alakohdassa tarkoitettua lapsipornografiaa, syytteeseenpano on mahdollista riittävän pitkän ajan sen jälkeen, kun uhri on tullut täysikäiseksi, rikoksen vakavuus huomioon ottaen.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–7 artiklassa tarkoitettuja rikoksia tutkivilla tai niistä syytteeseen panevilla henkilöillä, yksiköillä ja muilla tahoilla on käytettävissä tehokkaat, esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden tai muiden vakavien rikosten tutkinnassa käytettävät keinot.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta tutkintaryhmät tai -yksiköt voivat tunnistaa 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten uhrit erityisesti analysoimalla lapsipornografista aineistoa, kuten valokuvia tai audiovisuaalisia nauhoitteita, jotka on toimitettu tai ovat saatavilla tieto- ja viestintätekniikan välityksellä.

*16 artikla*

**Ilmoituksen tekeminen epäillystä seksuaalisesta hyväksikäytöstä tai seksuaalisesta riistosta**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, etteivät kansalliseen lakiin sisältyvät salassapitoa koskevat säännöt, joita sovelletaan eräisiin pääasiallisesti lasten kanssa työskenteleviin ammattiryhmiin, estä kyseisiä ammattilaisia ilmoittamasta lastensuojelusta vastaaville yksiköille tilanteesta, jossa heillä on perusteltu syy uskoa, että lapsi on 3–7 artiklassa tarkoitetun rikoksen uhri.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kannustaakseen henkilöitä, jotka tietävät tai epäilevät hyvässä uskossa, että jokin 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista on tapahtunut, ilmoittamaan tietonsa toimivaltaisille yksiköille.

*17 artikla*

**Lainkäyttövalta ja syytteeseenpanon yhteensovittaminen**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3–7 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos

▼B

a) rikos on tehty kokonaan tai osittain jäsenvaltion alueella; tai

b) rikoksentekijä on jäsenvaltion kansalainen.

2. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle, jos se päättää ulottaa lainkäyttövaltansa myös alueensa ulkopuolella tehtyyn 3–7 artiklassa tarkoitettuun rikokseen, muun muassa jos

a) rikoksen uhri on kyseisen jäsenvaltion kansalainen tai henkilö, jonka vakinainen asuinpaikka on kyseisen jäsenvaltion alueella;

b) rikos on tehty kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön puolesta tai hyväksi; tai

c) rikoksentekijällä on vakinainen asuinpaikka kyseisen jäsenvaltion alueella.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat myös tapaukset, joissa 5 ja 6 artiklassa ja soveltuvin osin 3 ja 7 artiklassa tarkoitettu rikos on tehty tieto- ja viestintätekniikan välityksellä kyseisen jäsenvaltion alueelta, riippumatta siitä, sijaitseeko tieto- ja viestintätekniikka kyseisen valtion alueella vai ei.

4. Jäsenvaltion on jäsenvaltion alueen ulkopuolella tehtyjen, 3 artiklan 4, 5 ja 6 kohdassa, 4 artiklan 2, 3, 5, 6 ja 7 kohdassa sekä 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen rikosten syytteeseenpanoa varten toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jäsenvaltion lainkäyttövalta tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ei edellytä, että kyseiset teot katsotaan rikoksiksi niiden tekopaikassa.

5. Jäsenvaltion on jäsenvaltion alueen ulkopuolella tehtyjen, 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten syytteeseenpanoa varten toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jäsenvaltion lainkäyttövalta tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ei edellytä, että syyte voidaan nostaa vain uhrin rikoksen tekopaikassa tekemän ilmoituksen perusteella tai sen valtion tekemän ilmiannon perusteella, jossa rikos tehtiin.

*18 artikla*

**Yleiset säännökset lapsiuhrien auttamisesta, tukemisesta ja suojelemisesta**

1. Edellä 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten lapsiuhreille on annettava 19 ja 20 artiklan mukaista apua, tukea ja suojelua lapsen etu huomioon ottaen.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että lapselle annetaan apua ja tukea heti, kun toimivaltaisilla viranomaisilla on perusteltua syytä epäillä, että tämä on saattanut joutua jonkin 3–7 artiklassa tarkoitetun rikoksen kohteeksi.

▼B

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että silloin kun jonkin 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten kohteeksi joutuneen henkilön iästä ei ole varmuutta ja on syytä epäillä, että kyseessä on lapsi, henkilö katsotaan lapseksi, jotta hän voi saada välittömästi apua, tukea ja suojelua 19 ja 20 artiklan mukaisesti.

*19 artikla*

**Uhrien auttaminen ja tukeminen**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että uhrit saavat apua ja tukea ennen rikosoikeudenkäyntiä, sen aikana ja riittävän pitkään sen jälkeen, jotta he voivat käyttää puitepäätöksessä 2001/220/YOS ja tässä direktiivissä vahvistettuja oikeuksia. Jäsenvaltioiden on ennen kaikkea toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että perhepiirissä tapahtuneesta hyväksikäytöstä ilmoittavia lapsia suojellaan.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että lapsiuhrille annettavan avun ja tuen ehtona ei ole lapsiuhrin halukkuus toimia yhteistyössä rikostutkinnassa, syytteeseenpanossa ja oikeudenkäynnissä.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ennen kuin käynnistetään toimia, joilla pyritään auttamaan ja tukemaan lapsiuhreja tämän direktiivin mukaisten oikeuksiensa hyödyntämisessä, lapsiuhrin tilanne arvioidaan yksilöllisesti ottaen asianmukaisesti huomioon lapsen näkemykset, tarpeet ja huolenaiheet.

4. Edellä 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten lapsiuhreja on pidettävä puitepäätöksen 2001/220/YOS 2 artiklan 2 kohdan, 8 artiklan 4 kohdan ja 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti erityisen haavoittuvina.

5. Jäsenvaltioiden on, mikäli se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista, toteutettava toimenpiteitä lapsiuhrin perheen auttamiseksi ja tukemiseksi tämän direktiivin mukaisten oikeuksien hyödyntämisessä, jos perhe oleskelee asianomaisen jäsenvaltion alueella. Jäsenvaltioiden on erityisesti, mikäli se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista, sovellettava lapsiuhrin perheeseen puitepäätöksen 2001/220/YOS 4 artiklaa.

*20 artikla*

**Lapsiuhrien suojelu rikostutkinnassa ja rikosoikeudenkäynnissä**

1. Jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että toimivaltaiset viranomaiset nimeävät lapsiuhrille uhrin asemasta asianomaisessa oikeusjärjestelmässä annettujen säännösten mukaisesti erityisedustajan rikostutkintaa ja rikosoikeudenkäyntiä varten, jos vanhempainvastuunkantajat eivät kansallisen lain perusteella voi edustaa lasta heidän ja lapsiuhrin välisen eturistiriidan vuoksi tai jos lapsi on ilman huoltajaa taikka erossa perheestään.

▼B

2. Jäsenvaltion on varmistettava, että lapsiuhri saa viipymättä oikeudellista neuvontaa ja uhrin asemasta asianomaisessa oikeusjärjestelmässä annettujen säännösten mukaisesti oikeudellisen edustajan, myös korvausten hakemista varten. Oikeudellisen neuvonnan ja oikeudellisen edustajan on oltava vähävaraiselle uhrille maksuttomia.

3. Jäsenvaltion on puolustuksen oikeuksia rajoittamatta toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinnassa

a) lapsiuhrin kuulustelu tehdään ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun tosiasiat on ilmoitettu toimivaltaisille viranomaisille;

b) lapsiuhria kuulustellaan tarvittaessa tähän tarkoitukseen suunnitelluissa tai muunnetuissa tiloissa;

c) lapsiuhria kuulustelevat tai siihen osallistuvat ammattihenkilöt, joilla on tähän sopiva koulutus;

d) samat henkilöt hoitavat kaikki lapsiuhrin kuulustelut, jos se on mahdollista ja asianmukaista;

e) kuulustelujen lukumäärä pidetään mahdollisimman pienenä ja kuulusteluja järjestetään vain, jos se on ehdottoman välttämätöntä rikostutkinnan ja rikosoikeudenkäynnin kannalta;

f) lapsiuhrin mukana voi olla hänen oikeudellinen edustajansa tai tarvittaessa lapsen valitsema aikuinen, ellei kyseisen henkilön osalta ole tehty päinvastaista päätöstä perustelluista syistä.

4. Jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–7 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin liittyvässä tutkinnassa voidaan kaikki lapsiuhrin tai tarvittaessa lapsitodistajan kuulustelut taltioida audiovisuaalisesti ja että audiovisuaalisesti taltioituja kuulusteluja voidaan käyttää todistusaineistona rikosoikeudenkäynnissä asianomaisen valtion kansallisen lain säännösten mukaisesti.

5. Jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–7 artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskevissa rikosoikeudenkäynneissä voidaan määrätä, että

a) asia käsitellään suljetuin ovin;

b) lapsiuhria voidaan kuulla oikeudessa ilman hänen henkilökohtaista läsnäoloaan, erityisesti asianmukaisen viestintätekniikan avulla.

▼B

6. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet lapsiuhrien edun mukaisesti ja ottaen huomioon muut ehdottoman välttämättömät edut lapsiuhrien yksityisyyden, henkilöllisyyden ja kuvan suojaamiseksi sekä kaiken sellaisen tiedon julkisen levittämisen estämiseksi, joka voisi mahdollistaa heidän tunnistamisensa.

*21 artikla*

**Toimenpiteet hyväksikäyttömahdollisuuksien ja lapsiseksiturismin mainonnan torjumiseksi**

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarkoituksenmukaiset toimenpiteet, joilla estetään tai kielletään

a) sellaisen aineiston levittäminen, jossa mainostetaan mahdollisuutta tehdä 3–6 artiklassa tarkoitettu rikos; ja

b) sellaisten matkojen järjestäminen muille – tapahtui se kaupallisessa tarkoituksessa tai ei – joiden päämääränä on 3–5 artiklassa tarkoitettujen rikosten tekeminen.

*22 artikla*

**Ehkäisevät interventio-ohjelmat tai -toimet**

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että henkilöt, jotka pelkäävät syyllistyvänsä 3–7 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, voivat tarvittaessa osallistua tehokkaisiin interventio-ohjelmiin tai -toimiin, joilla pyritään arvioimaan ja ehkäisemään sellaisen rikoksenteon riskiä.

*23 artikla*

**Ennaltaehkäisy**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä, kuten koulutusta, hillitäkseen ja vähentääkseen kysyntää, joka edistää kaikenlaista lasten seksuaalista riistoa.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava, myös Internetiä hyödyntäen ja tarvittaessa yhteistyössä asiaankuuluvien kansalaisjärjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa, tarkoituksenmukaisia toimia, kuten tiedotus- ja valistuskampanjoita sekä tutkimus- ja koulutusohjelmia, joilla pyritään lisäämään tietoisuutta ja vähentämään lasten riskiä joutua seksuaalisen hyväksikäytön tai riiston uhriksi.

3. Jäsenvaltioiden on edistettävä säännöllisen koulutuksen järjestämistä viranomaisille, myös kentällä toimiville poliiseille, jotka joutuvat todennäköisesti kosketuksiin seksuaalisen hyväksikäytön tai riiston lapsiuhrien kanssa, jotta he osaisivat tunnistaa seksuaalisen hyväksikäytön tai riiston lapsiuhrit ja potentiaaliset lapsiuhrit ja tietäisivät, miten menetellä heidän kanssaan.

▼B

*24 artikla*

**Vapaaehtoiset interventio-ohjelmat tai -toimet rikosoikeudenkäynnin aikana tai jälkeen**

1. Rajoittamatta toimivaltaisten oikeusviranomaisten kansallisen lainsäädännön nojalla määräämien interventio-ohjelmien tai -toimien soveltamista jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tarjolla on tehokkaita interventio-ohjelmia tai -toimia lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten uusimisen riskin ehkäisemiseksi tai minimoimiseksi. Tällaisten ohjelmien tai toimien on oltava käytettävissä koko rikosoikeudellisen menettelyn ajan, vankilassa ja sen ulkopuolella, kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen interventio-ohjelmien tai -toimien on vastattava seksuaalirikoksiin syyllistyneiden lasten kehitystarpeita.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavat henkilöt voivat osallistua 1 kohdassa tarkoitettuihin interventio-ohjelmiin tai -toimiin:

a) henkilöt, joita vastaan on käynnistetty rikosoikeudenkäynti 3–7 artiklassa tarkoitetun rikoksen johdosta, ja sellaisin ehdoin, jotka eivät heikennä puolustamisoikeuksia tai oikeudenmukaisen ja puolueettoman oikeudenkäynnin vaatimuksia taikka ole näiden kanssa ristiriidassa, ottaen huomioon varsinkin syyttömyysolettama; ja

b) henkilöt, jotka on tuomittu 3–7 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden osoittama vaarallisuus ja riski uusia 3–7 artiklassa tarkoitettu rikos arvioidaan, jotta voidaan löytää sopivat interventio-ohjelmat tai -toimet.

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 kohdassa tarkoitetut henkilöt, joille on ehdotettu interventio-ohjelmia tai -toimia 4 kohdan mukaisesti,

a) saavat kaikki tiedot syistä, joiden vuoksi tätä ehdotetaan;

b) suostuvat osallistumaan ohjelmiin tai toimiin täysin tietoisina kaikista asiaan liittyvistä seikoista;

c) voivat kieltäytyä osallistumasta ja, kun on kyse tuomituista henkilöistä, ovat tietoisia kieltäytymisen mahdollisista seurauksista.

*25 artikla*

**Lapsipornografiaa sisältävien tai levittävien verkkosivustojen vastaiset toimet**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan, että niiden alueella ylläpidetyt lapsipornografiaa sisältävät tai levittävät verkkosivut poistetaan ripeästi, ja pyrittävä siihen, että niiden alueen ulkopuolella ylläpidetyt vastaavat verkkosivut saadaan poistatettua.

▼B

2. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimia, joilla estetään niiden alueella olevien Internetin käyttäjien pääsy lapsipornografiaa sisältäville tai levittäville verkkosivuille. Nämä toimet on toteutettava avoimia menettelyjä noudattaen ja samalla on riittävin suojatoimin varmistettava erityisesti, että rajoittaminen on rajattu ehdottoman välttämättömään ja oikeasuhteiseen ja että käyttäjille ilmoitetaan rajoittamisen syistä. Suojatoimiin on kuuluttava myös muutoksenhakuoikeus.

*26 artikla*

**Puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaaminen**

Korvataan puitepäätös 2004/68/YOS tämän direktiivin hyväksymiseen osallistuvien jäsenvaltioiden osalta rajoittamatta kuitenkaan näiden jäsenvaltioiden velvollisuutta noudattaa määräaikoja, joihin mennessä puitepäätös on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Tämän direktiivin hyväksymiseen osallistuvien jäsenvaltioiden osalta viittauksia puitepäätökseen 2004/68/YOS pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

*27 artikla*

**Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 18 päivänä joulukuuta 2013.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kirjallisina säännökset, joilla niille tässä direktiivissä asetetut velvoitteet saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

3. Näissä jäsenvaltioiden antamissa toimenpiteissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

*28 artikla*

**Raportointi**

1. Komissio antaa viimeistään 18 päivänä joulukuuta 2015 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tämän direktiivin noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet, ja johon liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotus.

2. Komissio antaa viimeistään 18 päivänä joulukuuta 2015 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan 25 artiklassa tarkoitettujen toimien täytäntöönpanoa.

*29 artikla*

**Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

▼B

*30 artikla*

**Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.